

Lublin, 25 lipca 2014 r.

**Szanowny Pan
Zdzisław Strycharz
Doradca Prezydenta Miasta Lublin
ds. Rewitalizacji Doliny Bystrzycy**

Szanowny Panie,

W związku z prowadzonymi pracami nad rewitalizacją doliny Bystrzycy w Lublinie oraz umową Urzędu Miasta Lublin z firmą Kuiper Compagnons, przekazujemy wnioski Rady Kultury Przestrzeni dotyczące rewitalizacji doliny i prosimy o przekazanie firmie Kuiper Compagnons.

Uważamy, że rewitalizacja doliny Bystrzycy jest jednym z najistotniejszych zagadnień przestrzennych w Lublinie i cieszymy się, że do współpracy została zaproszona firma o międzynarodowej renomie. Liczymy, że przyczyni się to do wypracowania rozwiązań przestrzennych na najwyższym poziomie.

1 / Partycypacja społeczna

Z uwagi na ważność tematu rewitalizacji doliny Bystrzycy dla całego miasta oczekujemy profesjonalnej, transparentnej debaty publicznej nad zagospodarowaniem doliny. Oczekujemy rzetelnych konsultacji społecznych przygotowywanej przez firmę Kuiper Compagnons koncepcji, zarówno z mieszkańcami, Radami Dzielnic, Radą Miasta jak i środowiskami profesjonalnymi: SARP, TUP, Rada i Forum Kultury Przestrzeni, Porozumienie Rowerowe, Pieszy Lublin, przedstawicielami uczelni a także środowiskami kultury, które animują teren doliny, m.in. Most Kultury lub mogłyby włączyć się w animację w przyszłości. Takie podejście do zagadnienia pozwala nie tylko wypracować dobre rozwiązania ale wytworzyć wokół idei doliny szeroką koalicję. Koncepcja doliny powinna być opublikowana w sposób czytelny i dostępny, tak aby umożliwić jej zrozumienie przez nieprofesjonalistów.

2/ Zasada zachowania tego co dobre i ładne

Postulujemy, aby koncepcja rewitalizacji Bystrzycy była oparta na założeniu zachowania w niezmiennym kształcie tego, co jest wartościowe i może w niej funkcjonować w obecnej formie. Planowanie każdej innowacji należy rozpocząć od rozważenia, jaka byłaby minimalna zmiana konieczna do osiągnięcia pożądanego efektu, np. lepiej coś połączyć niż przebudować lub zbudować od nowa. Celem tego założenia jest zachowanie tożsamości miejsca (aby nie wydało się obce mieszkańcom jak wizja Podzamcza) oraz by oszczędnie gospodarować środkami.

3/ Ochrona przed zabudową i wygradzeniami

Dolina Bystrzycy jest najważniejszym korytarzem ekologicznym, klimatycznym i rekreacyjnym naszego miasta. W ostatnim okresie tereny zieleni w niej położone ulegają sukcesywnemu zmniejszeniu lub są wygradzane pod nowe inwestycje. Wnioskujemy o wpisanie w projekt zakazu zabudowy doliny. Nowe inwestycje powinny mieć jedynie charakter obsługujący i rozwijający funkcję rekreacyjną i być podporządkowane wiodącej roli doliny. Jednocześnie wnioskujemy o wpisanie w projekt zakazu wygradzania terenów oraz nakazu likwidacji istniejących ogrodzeń w miejscach, w których blokują one powiązania funkcjonalne. Np.: hale Targów Lublin w Parku Ludowym; Targi mogą być przestrzenią zamkniętą tylko na czas imprez i w nocy, w dzień w ogrodzeniu powinny być otwartych kilka szerokich przejść, przede wszystkim główną osią parku.

4/ Tereny cenne przyrodniczo i renaturalizacja

Wnioskujemy o rygorystyczną ochronę najcenniejszych, naturalnych fragmentów doliny rzeki poprzez wyłączenie ich z zagospodarowania oraz o przeanalizowanie i wyznaczenie miejsc renaturalizacji koryta rzeki wraz z sąsiedztwem poprzez likwidację wałów przeciwpowodziowych. Takimi miejscami mogą być m.in. rejony Parku Ludowego i Parku Rusałka. Ponadto wnioskujemy o uwzględnienie w projekcie miejsc umożliwiających zejście bezpośrednio nad lustro wody. Wnioskujemy, aby szczególną troską objąć teren Parku Ludowego, likwidując bariery i podnosząc jego jakość. Szczególną uwagę prosimy zwrócić również na rejon Ronda Lubelskiego Lipca 80, gdzie korytarz ekologiczny ulega największemu zwężeniu. Podstawą do analiz sposobu renaturalizacji winien być kształt rzeki i jej bezpośredniego otoczenia z okresu przed obwałowaniem i regulacją (np. z lat 1970–75).

5/ Powiązania z otoczeniem

Zwracamy uwagę na konieczność rozpatrywania doliny Bystrzycy jako przestrzeni ściśle powiązanej z miastem. Szczególną rolę pełnią tu naturalne łączniki – doliny rzek, suche doliny, wąwozy i parki. Wnioskujemy o uwzględnienie i objęcie projektem tych powiązań (pieszych, rowerowych, klimatycznych, ekologicznych, krajobrazowych) jako elementów kluczowych dla funkcjonowania doliny. Powiązania te, w zależności od sytuacji, wymagają: ochrony, uczytelnienia, odnowy, odtworzenia lub utworzenia na nowo. Najistotniejszymi są tu doliny Czechówki i Czerniejówki. Można tu podać także powiązania z: suchymi dolinami na Kalinowszczyźnie (ul. Wołyńska), Rurach (Park Rury), Globusie (stok narciarski i park na Globusie), Czubach (Park Jana Pawła II), doliną wzdłuż torów kolejowych, doliną na os. Tatary i in.

Ponadto wnioskujemy o utworzenie nowych powiązań pieszo rowerowych także w innych miejscach ważnych dla komunikacji i rekreacji, m.in.: od Tatar wzdłuż Czechówki do Starego Miasta, przez Rusałkę ze Śródmieściem, z Parkiem Ludowym przez Stadion żużlowy, z nowym Stadionem, przez tereny ogródków działkowych, z dzielnicą Dziesiąta ponad/przez tory kolejowe oraz o lokalizację nowych przejść i przejazdów rowerowych przez ulice w kluczowych miejscach powiązań. Docelowo działanie to powinno prowadzić do powstania spójnego systemu terenów zieleni w mieście.

6/ System pieszo-rowerowy

Wnioskujemy o zwiększenie ilości powiązań pieszych i rowerowych w obrębie samej doliny:

- budowę wielu nowych kładek pieszo-rowerowych szer. min. 4 m (kładki powinny zapewniać łagodny wjazd rowerem i przepustowość dostosowaną do obecnego ruchu, a więc przekraczającą przepustowość bulwaru w obecnym kształcie),
- wydłużenie ciągu pieszo-rowerowego na całą długość doliny w obrębie miasta i dostosowanie go do obecnego nasilenia ruchu pieszo-rowerowego,
- w obrębie centrum, budowę bulwaru pieszo-rowerowego po drugiej stronie rzeki, oraz przeanalizowanie możliwości budowy drugiego bulwaru w innych miejscach,
- budowę powiązań rowerowych z miastem, w szczególności w miejscach, o których wspomniano w pkt. 6

Wnioskujemy również, by w ramach projektu uwzględnić na ciągu pieszo rowerowym przez całą długość punkty zatrzymań, odpoczynku, spotkań gdzie możliwe będzie również lokalizowanie elementów obsługujących, usług, obiektów artystycznych itp. Wnioskujemy o zweryfikowanie przydatności oraz trwałości istniejących elementów rekreacyjnych (m.in. barierki, murowane grille, zadaszenia czy mini-amfiteatry). W planowaniu tej infrastruktury należy uwzględnić ochronę cennych widoków. Ponadto w miejscach o mniejszym natężeniu ruchu oraz charakterze rekreacyjnym proponujemy wykonanie ciągów pieszo-rowerowych w technologii bardziej „naturalnej” - nawierzchni mineralnych - podobnie jak w lesie Dąbrowa.

7/ Minimalizacja wpływu infrastruktury na krajobraz

Wnioskujemy o minimalizację wpływu infrastruktury technicznej na krajobraz przez wpisywanie jej w kontekst widokowy (np. estetyzacja istniejących ujść kanałów burzowych) lub unikanie niepotrzebnych instalacji, w szczególności barierek.

Wnioskujemy o:

- likwidację barierek wszędzie tam, gdzie nie są one wymagane konkretnymi przepisami,
- zastąpienie ich wszędzie tam, gdzie to możliwe, roślinnością pełniącą te same funkcje lub materiałami naturalnymi lub o wysokich walorach krajobrazowych,
- montaż barierek tam gdzie są one niezbędne, ale w pierwszej kolejności takich, które w jak najmniejszy sposób ingerują w krajobraz (wielkością, grubością, kolorem i formą).

8/ Istniejący kapitał społeczny

Wnioskujemy o uwzględnienie w projekcie dorobku lokalnej społeczności, mieszkańców i ekspertów, wypracowanego w ramach konsultacji społecznych dotyczących Parku Rusałka, Parku Ludowego i doliny Czechówki na Wieniawie. Opracowania zawierające ten dorobek są dostępne na stronach internetowych:

Park Rusałka - <http://parki.lublin.pl/park-rusalka/opracowanie-koncowe>

Park Ludowy - <http://parki.lublin.pl/park-ludowy/opracowanie-koncowe>

Czechówka+Wieniawa - <http://parki.lublin.pl/czechowka+wieniawa/opracowanie-koncowe>

a także idei Green Connection - powiązania terenów zieleni lublina w spójny system, która została zawarta m.in. w aplikacji o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury 2016.

9 / Program animacji miejsca

Jak uczy przykład Mostu Kultury, koncepcja rewitalizacji Bystrzycy powinna zawierać współpracę ze środowiskami kultury, które mogłyby spopularyzować tę ideę wśród mieszkańców oraz pomóc w udostępnianiu skończonej inwestycji szerszym kręgom odbiorców. W Polsce brakuje bowiem kultury korzystania z terenów zielonych. Nikt nie gra w bule, nie odpoczywa się na kocach, dzieci bawią się na placach zabaw przypominających wybiegi dla psów, a wybiegów dla psów nie ma w ogóle. W Lublinie jest wiele podmiotów, które mogłyby zaproponować program paroletniej animacji terenów Bystrzycy a nawet już teraz zaproponować urządzenie ich pod różne ciekawe nowe sposoby użytkowania.

Pragniemy wyrazić nadzieję, że przygotowywany projekt przyczyni się do ochrony i zrównoważonego rozwoju doliny Bystrzycy. Deklarujemy chęć uczestnictwa w procesie powstawania opracowania i oferujemy naszą pomoc.

Opracowali:

Stanisław Lichota
Krzysztof Jaraszkiwicz
Krzysztof Kowalik
Sławomir Karaś
Marcin Skrzypek
Jan Kamiński

Z poważaniem

Jan Kamiński

Przewodniczący RKP

Do wiadomości:

Pan Krzysztof Żuk – Prezydent Miasta Lublin

Pani Katarzyna Mieczkowska-Czerniak – Zastępca Prezydenta Miasta Lublin ds. Kultury,
Sportu i Relacji Zewnętrznych

Pan Grzegorz Siemiński – Zastępca Prezydenta ds. Zarządzania Miastem

Szanowni Państwo – Radni i Radne Rady Miasta Lublin

Szanowni Państwo – Radni i Radne Rad Dzielnic Miasta Lublin

Środowisko FKP, Pieszy Lublin i Media

Rada Kultury Przestrzeni (RKP) jest społecznym ciałem doradczym Prezydenta Miasta Lublin powołanym zarządzeniem nr 1057/2011 z dnia 4 listopada 2011. Rada działa na rzecz podniesienia jakości przestrzeni Lublina, poprzez wspieranie prezydenta opinią w sprawach związanych z przestrzenią oraz podejmowanie własnych inicjatyw w tym zakresie. Forum Kultury Przestrzeni (FKP) jest otwartą, działającą społecznie grupą osób, którym na sercu leży stan lubelskiej przestrzeni. Jest miejscem wymiany poglądów i podejmowania różnorodnych inicjatyw na rzecz kultury przestrzeni. Działania FKP i RKP przenikają i uzupełniają się. W 2014 roku FKP i RKP prowadzą działania na rzecz jakości przestrzeni pod hasłem Roku Jana Gehla.

